

İMAM MUHAMMED BAKIR (A.S)'IN HAYATI

<"xml encoding="UTF-8?">

Makalenin devamı

Allah'ın zatında değişiklik yarattığını ve önceki halinin değiştğini söyleyenler Allah'ı insan sıfatıyla sıfatlandırmış olurlar)

2- Muhammed b. Münkadir (sofuların lideri) diyor ki: "Ali b. Hüseyin (a.s)'ın fazilette kendisinden aynı seviyede bir evladının olduğunu sanmıyordum. Ben bu görüşteydim ki, onun oğlu Muhammed b. Ali (a.s) ile görüştüm. Ben ona nasihat etmek istediğimde gördüm ki o bana öğüt verdi. Bununla onun faziletini anladım.

O'nun ashabından birisi ondan şöyle sordu: "Sana nasıl öğüt verdi?" Cevap verdi: "Ben gündüzün sıcak saatlerinde Medine'nin dışına gittim ve orada Muhammed b. Ali (a.s) ile karşılaştım. O zengin birisiydi ve iki oğluna yaslanmıştı. Kendi kendime söylendim. Kureyşin en büyüklerinden birisi bu sıcak havada dünya malı için zahmet çekiyor. Allah'a andolsun ki o'na öğüt vermem gerekir.

O nefeslenerek selamıma cevap verdi. Suratından ve sakalından terler dökülüyordu. Şöyle dedim: "Allah sana hayır versin Siz Kureyşin büyüklerindensiniz ve bu sıcak havada dünya malı peşindesiniz. Eğer bu halde ölüm gelirse ne yapacaksınız? Muhammed b. Ali (a.s) ellerini çocuklarının omuzlarından kaldırarak kendi ayakları üzerinde durdu ve şöyle buyurdu: "Allah'a andolsun eğer ölüm bu halimde bana gelirse, Allah'a ibadet eder halde ölmüş olacağım. Bu işle kendimi senden ve senin gibilerinden ihtiyaçsız kılıyorum. Ölümün beni vasiyet halinde bulmasından korkarım".

O'na arz ettim Allah sana rahmet etsin ben sana nasihat vermek istedim ama sen bana öğüt ve nasihat buyurdun.

Muhammed b. Münkadir tasavvufçulardan ve dünya malından el çekmiş birisiydi ve buda hadisenin ne kadar önem taşıdığını ortaya koymaktadır. Onun görüşüne göre insan vaktinin tamamını ibadetle geçirmesi için kendi giderini başkalarının sırtına bırakmasının hiç bir sakıncası yoktu. Bu görüş gerçek İslamla bağdaşmayan bir olaydır ki, Hz. Peygamber (s.a.a) bu

konuda şöyle buyuruyor: "Kendi zahmetini başkalarının üzerine bırakan kişi Allah'ın rahmetinden uzaktır.

İmam Bakır (a.s) bu ortamdan yararlanarak sofuluk görüş ve gidişatını da mahkum etti ve Muhammed b. Münkediri bir gerçekle karşı karşıya bıraktı ve o'na eğer bir insan iş ve ticaret esnasında ölürse, Allah'ın itaati doğrultusunda ölmüş olacağını öğretti. Muhammed b. Münkedirin İmam (a.s)'ın görüşünü kabul etmekten başka çaresi kalmadı. Buna göre kullandığı bu cümleyle: "Ben sana nasihatte bulunmak istedim. Ancak senden öğüt aldım." diyerek Kendi görüşünü beyan etti ve İmam (a.s)'ın görüşünü kabul ettiğini izharda bulundu.

- Ayan'uş Şia.

- İhticac, c. 2.

- İrşadi Şeyh Müfid, İmam Bakır (a.s)'ın faziletlerinde.

- Furu-u Kafi Maişet kitabı.

3- Ebu Yusuf Ensari diyor ki: Ebu Hanife'den sordum acaba şimdiye kadar Muhammed b. Ali (a.s)'la hiç görüştün mü? Evet dedi. Günlerin birinde ondan sordum: "Acaba günahları da Allah mı irade ediyor? Buyurdular: "Acaba o zaman günahkarlar kendi iradeleri olmadan günah mı işliyorlardı? Ebu Hanife diyor ki: "Bu kadar doyurucu bir cevap şimdiye kadar işitmedim.

Hatırlatılması gerekir ki Ebu Hanife Mezhep reislerinden birisi ve görüş sahibi bir kimsedir. Bundan dolayı İmam (a.s)'ın bu kısa cevabını böyle tavsif edebildi. Zira İmam Bakır (a.s)'ın o dikkatli ve derin düşünceli kısa sözünün cebir ve tefsir felsefesini nasıl dağıttığını ve batıl ettiğini açıkça görüyordu. Öyle bir felsefe ki uzun bir zaman bilgin ve fakihlerin birlik ve beraberliğini yok olmaya doğru sürüklüyordu. İmam (a.s) bu iki kelimeyle bu konudaki doğru yolu belirtti ve bu Ebu Hanife'nin hayret etmesine neden oldu.

4 - Ebu Hamza Somali diyor ki:

Kutaybe b. Dü'ame Basri, Ebu Cefer (a.s) (İmam Bakır (a.s)'ın) yanına geldi. İmam (a.s) ona şöyle buyurdu: "Vay senin haline ey Ebu Kutaybe Allah Teala bir grubu yarattı ve onları kendi

kullarına hüccet karar kıldı.

Onlar yer yüzünün sabit kalmasına sebep olmuşlar Allah'ın emirlerini ayakta tutmaktalar ve amelde insanların en kâmilidirler.

Allah-u Teala onları varlıkların yaratılışından önce seçmiştir. Ve bir gölge gibi arşın sağ tarafında karar kılınmışlar. Kutaybe uzun bir sessizlikten sonra şöyle dedi: "Allah'a andolsun ben büyük fakihlerin huzurunda olmuştum ve İbn-i Abbas'ın huzurunda bulunmuştum. Onların hiçbirisinin karşısında hiç bir zaman heyecanlanmadım, ama senin karşısında kendime sahip olamadım.

İmam (a.s) buyurdu: "Nerede olduğunu sanıyorsun? Sen öyle bir evin içindesin ki, Allah (c.c) onların yükselmesine ve onlarda Allah adının anılmasına izin vermiştir. Bu evlerde sabahlarda ve akşamlarda, kişiler ona tesbih eder onları hiç bir ticaret ve alış-veriş Allah'ın zikrinden gafil etmez. Onlar namaz kılar ve zekât verirler. Sende şimdi o evlerdesin ve bizde o kişileriz.

Kutaybe arz etti: "Allah'a and içerim ki doğru söyledin. Allah-u Teala beni sizlere feda etsin. Allah'a and olsun ki ayette geçen o evler çamurdan ve balçıklardan yapılan evler değildir.

5- O Hazretin yol gösterici sözlerinden biride şu değerli hadisidir. "Tembellik ve takatsizlikten kaçın zira bütün kötülüklerin anahtarı bu ikisidir. Eğer tembellik yaparsan hakkı eda edemezsin.

Ve eğer takatsizlik edersen hak yolunda mukavemet gösteremezsin." Başka bir hadiste buyuruyor: Allah-u Teala hiç bir şeyi, Kendisinden, bir şeyi isteyen daha fazla sevmez. Alın yazısını duadan başka bir şey gideremez. İyi işlerin karşılığı adalettir. Kötü işlerin karşılığı sitem ve zulümdür. İnsan için bu ayıp

- Tezkiret'ül havadis İbn-i Cevzi.

yeterlidir ki, kendi ayıbını görmeden başkalarında ayıp arasın ve kendisinin yapamayacağı işi diğerlerine emretmiş olsun ve kendi arkadaşını faydasız şeylerle incitmiş olsun.

6- Şia'nın tanıtımında buyuruyor ki: "Bizim Şialarımız takvalı, Allah'a itaat eden" mütevazi, alçak gönüllü, emaneti yerine getiren, Allah'ı fazla anan, oruç tutan, namaz kılan, zekat veren, Ana ve Babaya iyilik eden ve yoksul komşularına yardım edenlerdir. Bunlar hastalara, sakatlara,

borçlulara ve yetimlere yardım ederler ve doğru söylerler. Bizim Şialarımız Kur'an okumayı terk etmezler. Ağızlarından ancak ve ancak hayır sözler çıkar, onlar kendi aralarında emanetdardırlar.

7- O Hazretin siyasi konularda ki üstün düşüncelerinin bir örneği de. Emevi halifelerinden Ömer b. Abdülaziz'e yaptığı vasiyettir." Sana tavsiye ediyorum Müslümanın çocuğunu kendi çocuğun gibi, orta yaşlıları kardeşin gibi ve yaşlıları da baban gibi say. Kendi çocuğuna şefkatli ol, kardeşlerinle gidiş gelişin olsun. Ve babana iyilik yap. İyi bir iş yaptığında onu devam ettir.

Yukarıdaki anlatılanlar İmam Bakır (a.s)'ın faydalı ve hayır dolu düşüncelerinin bazı örnekleridir. Bir düşünce ki, İslami düşünce kervanının rehberliğini üstlenmiş, geçmiş ve gelecek nesillerin hidayetçisi olacaktır. O Hazret'in yeri ve makamının bazı konuların zikredilmesi sonucunda daha iyi anlaşılacağı ümidiyle şu konuyu hatırlatmak yerinde olur;

O büyük zatın İmamet döneminde İslam aleminin her köşe ve bucağından halk kendi fikri ve dini sorunlarını halletmek için O Hazretin huzuruna geliyorlardı. Basit ve orta halli insanların dışında o günün bilgin ve düşünce ehli onlar da her zaman Hazret'in huzuruna varıyorlar ve onun ilim ve marifet okyanusundan yararlanıyorlardı.

O Hazretin yaşadığı asrın büyük bilginlerinden sayılan ibni Münkedir sofuların lideri, Amr b. Ubeyd Mutezilelerin rehberlerinden, Ebu Hanife Hanefi; Mezhebinin İmamı ve Kata'de Basra'nın meşhur fâkih ve müfessirleri vb. gibi zamanın önemli kişilerine yapmış olduğu ilmi tavsiye ve münazaralarını beyan ettik. Konunun fazla uzamaması için bazılarını da zikretmedik. Örneğin O Hazretin, Hasani Basri, Tavusu Yemani, Nafi b. Azrak,ın Abdullah Nati ve onun gibileriyle yaptığı münazaralar.

İmam Bakır (a.s)'ın düşünceleri onun ilmi münazaralarıyla bitmez, bir çok çeşitli konularda da O Hazretin üstün hasletleri vardır. Ve O Hazretin babasından sonra İmam ve rehberliğini göstermektedir. Dolayısıyla gelecek konularda bir miktar İmam Bakır (a.s)'ın Ehl-i Beyt mektebinin tekamülü için yaptığı rolleri mevzu bahis edeceğiz. İnşallah

İmam Seccad (a.s)'ın hayatını araştırdığımızda O Hazretin İslam ümmetini ıslah ve rehberliğinin ameli tarzını ortaya koyduk ve İmam Seccad (a.s)'ın bereket dolu İmamet

- Tezkiret'ul hevas, Sibte b. Cevzi.

- Tuhaf'ul Ukul Haranı.

- İmam Sadık (a.s) ve Dört mezhep c. 2.

döneminde toplumun maneviyatının ve ahlaki düşüncelerinin açılmasını açık bir şekilde gördük. İslam ümmeti içerisinde tertemiz İmamların velayet ve muhabbetlerini araştırmışlardır. Ama İmam Zeynulabidin (a.s) bütün çabalarını fakat bu yolda sarf etmiyordu. Belki de İmam (a.s) İmamet ve velayet mektebinin temelini oturtmaya çalışıyordu.

Ve Şialığın birinci temel taşı bu vesileyle istihkam ettirdiler. O Hazretin hayatında zikrolunduğu (hatırlatıldığı) gibi toplumun tam karışık ve istikrarsız ortamında ilim, edep ve dini maarif büyüklerinden bir haylisini İslamın parlak marifet çeşmesinden suluyordu. İmam Seccad (a.s)'ın vefatından sonra Hz. İmam Bakır (a.s) toplumun İmamlık ve rehberliğini üstlendi. Zira O, bu sorumlulukları üstlenmeye layık tek kişiydi.

Bu kitabın başlarında konuyla ilgili bazı şeyleri ortaya koymuştuk. İmam Bakır (a.s) hidayet ve İslam meşalesini ömrünün son 19 yılında üstlenmiştir. Burada cevap verilmesi gereken bir soru vardır. O da İmam Bakır (a.s) İslam ümmetinin ıslahı için hangi yöntemi seçmiştir? İmamın (a.s) hangi metod ile hareket ettiğini araştırmadan önce bu noktayı hatırlamamız gerekir ki, O Hazretin ıslah etme girişimleri zamanın hakim hükümetlerinin ve zamanın şartları doğrultusunda olmuştur.

Diğer bir deyimle İmam (a.s) toplumun düşünce ve yapısından kaynaklanan olumlu veya olumsuz sözlerini güçlü veya güçsüzlüğüne dikkat ederek İmam (a.s)'ın hükümetle olan irtibatını ve hakimler karşısındaki düşüncesi ve kısacası kamuoyunun hükümet karşısında suskunluğu veya baş kaldırmalarını göz önüne alarak nasıl bir siyaset izlemesi gerektiğini ortaya koyuyordu.

Eğer İmam Bakır (a.s)'ın dönemini araştırırsak O Hazretin İmametinin bir bölümünün hakim siyasete ve hükümete karşı olmadığını göreceğiz. Bu zaman Velid b. Abdulmelik'in hükümetinin sonlarından başlıyor ve Hişam b. Abdulmelik hükümetinin başlangıcına kadar varmaktadır.

Hişam'dan önceki hükümdarlar genelde hükümdarlıklarını zevk sefa veya birbirlerini temizlemekle (öldürmekle) gelirmiş sefa veya birbirlerini temizlemekle (öldürmekle) geçirmişler ki, ileriki bölümde bu konu ile ilgili daha fazla konuşacağız.

Ömer b. Abdulaziz'i Beni Ümeyye hükümdarlarından ayırt etmek gerekir.

Tarihte görüldüğü gibi O, beni Haşim'e yumuşak bir siyaset ve insaflı davranmıştır. İmam Bakır (a.s) o fırsattan son derece yararlanarak toplumun ortamını ve durumunu ciddi bir şekilde değiştirmeye çalışmışlardır.

İmam Bakır (a.s) kendi tesirli terbiye ve talim siyasetini uygulayarak toplumun düşüncesini değiştirmeye başladılar. O Hazret kendi kültürel çalışmalarını en üst düzeyde başlattı ve bu vesileyle mutahassıs ve ihtiyaç olunan bir kadro yetiştirmeye başladı.

İmam Bakır (a.s)'ın düzenli ve sıkı çalışmaları neticesinde İslam ümmetinin lider ve bilginleri her bir köşeden O Hazretin etrafına toplandılar.

İlim ve irfan arayanlar, O Hazretin ilim bahçesinden meyve toplamak için Medine'ye doğru yola koyuldular

Alimlerden diğer bir gurup ise O Hazret ile ilmi münazara için huzuruna geliyorlardı. Ehlibeyt mektebi iki önemli özelliğe sahiptir.

1 - İslami marifetlere

2 - konuların açık ve genişliğine.

1 - Ehlibeyt mektebinin ilmi yönü:

İmam Hasan ve İmam Hüseyin'in (a.s) çocuklarından hiç birisi ilmi beyan ve Resulullah'ın (s.a.a) din ve sünnetini, tefsir ilmini, Peygamberlerin siresini ve diğer ilimleri açıklamak için

İmam Muhammed Bakır (a.s)'a kadar müsait bir ortamla karşılaşmadılar.(1)

Ebu Cafer Bakır (a.s) Peygamberle ilgili haberleri beyan ettiler ve Resulullah'ın savaşlarıyla ilgili bir çok konuyu açıklayıp hatıra olarak bıraktılar. O Hazret'ten Resulullah'ın sünneti hakkında bir

çok rivayetler nakledilmiştir.

O Hazretin Hz. Peygamber (s.a.a)'den Hac konusuyla ilgili naklettiği hadisler senet ünvanıyla kabul edilmiştir.

Kur'an-ı Kerim ve tefsiri hakkında çok değerli görüşleri O Hazret tarafından Ehli Sünnet ve Şii kaynakları nakletmektedirler.

İmam Bakır (a.s)'ın Kur'an-ı Kerim ve tefsiri hakkındaki çok önemli ve değerli görüşleri Ehl-i Sünnet ve Şii kaynakları tarafından nakledilmiştir.

Görüş sahipleri onunla münazaraya girerlerdi, kalamcılar bu ilmin büyük bir kısmını O Hazret'in yüce talimine borçludur.

İmam Bakır (a.s)'ın talebelerinden birisi O Hazretin ilmi ve fıkri boyutlarını şu şekilde açıklıyor: Her hangi bir konu hakkında bahis ve münazara olduğunda ben o konuyu İmam Bakır (a.s)'dan soruyordum. Öyle ki, bu konuların sayısı otuz bine ulaşıyordu.

İmam Bakır (a.s)'ın başka bir sahabesi Cabir b. Yezidi Cufi diyor ki:

İmam Bakır (a.s) bana yetmiş bin hadis naklettiler.

O Hazretin ilmi boyutlarını anlamak için her insaflı kişiye Abdullah b. Ata'i Mekki'nin şu sözü yeterlidir:

"Alimler, İmam Bakırın (a.s) karşısında kendilerini küçük gördükleri gibi hiç kimsenin karşısında küçük görmezlerdi."Hakem b. Uyayne onun karşısında bir esir kuş gibi görünürdü.

Tarih, sire, sünen ve hadis kitaplarını araştıran her araştırmacı İmam Bakır (a.s)'ın direkmen vahyin tecellisi olan talimlerinin üzerine çeşitli konularda felsefe, fıkıh, rivayet gibi başka ilimlerde de ne gibi derin düşünceye sahip olduğunu rahatlıkla bulabilir.

- İrşad-ı Müfid.

- Bihar'ül Envar, c. 64.

- Aynı kaynak.

- Tezkireyi b. Cevzi.

- Menakib-i Al-i Ebu Talip, c. 3.

O Hazretin marifet hakkında çeşitli görüşleri olduğu gibi, onları İslam toplumuna iletmesi de

değişti.

Bazen ders halkalarıyla öğrencilerine anlatır ve bazen de münazaralarla bazı özel şartlarda ise genel görüşlerle aynen Hac mevsiminde olduğu gibi bezende sohbet, vaaz ve tavsiyelerle İslam ilimlerini topluma aktarıyorlardı.

Geçen sayfalarda O Hazretin kendi asrındaki bilginlerle yapmış olduğu münazaraların örneklerini hatırlatmıştık o tartışmaların bir kısmı felsefi, bir kısmı itikadi ve inançla ilgili fıkıh ve tefsir üzerineydi, burada o konuyu tamamlamak ve gerçeği açıkça ortaya koymak amacıyla başka konulardaki marifetlerine değineceğiz.

1- O Hazretin Cabir b. yezidi Cufi'ye vasiyeti:

Sana beş şeyi tavsiye ediyorum:

Sana biri kötülük yaparsa, sen yapma. Sana hıyanet edilirse, sen etme. Seni yalanlasalar veya yalanlarsa gazaplanma. Eğer seni överlerse sevinme ve seni kötülerlerse alınma halkın sana söylediklerine endişeli ol aldanma. Kendini gerçekten halkın söylediği gibi olduğunu görsen de bu gerçek sözden rahatsızlık duyduğunda Allah'ın gözünden düştüğünü bil. Allah'ın gözünden düşmek halkın gözünden düşmekten daha acıdır. Ve eğer kendini onların söylediğinin tam aksine görürsen bu halde kendini zahmete salmadan sevap kazanmış olursun...

Bunu bilmelisin ki halk sana kötü demedikçe bizim dostumuz olamazsın Öyle dediklerinde üzülme ve eğer onların hepsi senin iyi olduğunu söylerlerse buna sevinme ve halkın kötülemesinden hiç korkma, zira onların kötülemesi sana hiç bir zarar getirmez. Sen Kur'an-a karşı olduğun halde seni övgü yağmuruna tutarlarsa seni nelerin aldattığını araştır. Mü'min bir insan her an kendi nefsiyle cihad halindedir ve bu konuya çok önem gösterir. Bazen kendi nefisini doğru yola yöneltiyor.

Allah'ın rızası için nefsi isteklerine karşı çıkıyor. Bazen de nefsi onu yere vuruyor ve o nefsine bağlanıyor o halde Allah (c.c) onu doğruya hidayet eder. Alemlerin Rabbi onun hatalarını affeder oda yapmış olduğu günahı hatırladığında Yüce Allah'ın dergahına yönelerek tövbe eder ve Allah'a sığınır. Onun Allah'tan korkusu arttıkça basiret ve marifetide artar. Allah (c.c) Kur'an-ı Kerimde şöyle buyuruyor: "Takva sahiplerine şeytan vesvese ettiğinde hemen o anda Allah'ı anarlar ve o anda basiret ve görüş elde ederler."

Ey Cabir Allah'tan dile, rızkını bol etsin bu vesileyle O'na şükür edesin itaat ve kulluğunu her zaman azımsa da kendini büyük tasarlamayasın ve ilahi rahmetin bahşişine layık olasan, kendi bilgini amelinle birleştir. İşlerinde ihlaslı ol ve gaflet tehlikesinden korunan için her zaman uyanık ve gözü açıklığını korusun. Fazla uyanıklık gerçek korkudan oluşur.

Yapmış olduğun amellerin dünyayla süslenmesinden kaçın, aklının yönlendirmesiyle kendini nefsi istekler tehlikesinden korusun, her zaman nefsi istekler sana galip geldiğinde hidayet için kendi ilminden yararlan ve kendi temiz işlerini ahiretin için korusun, onu korumakla kendi hırsını kanaat yoluyla sakinleştir.

Bu cümleler O Hazretin kendi talebesi Cabir b. Yezidi Cufi'ye yapmış olduğu vasiyetin bir bölümüdür. Bu sözlerde insanın İslam'daki gerçek kişiliğine çeşitli yönleriyle işaret etmektedir.

Kur'an-ı Kerim'den ilham alan ve yer yer Kur'an-ı Kerim'in izleri bu sözlerde görülmektedir. Değerli okuyucularımız eğer bu satırları teker teker dikkatle onun içerdiği anlamları araştırılırsa bu gerçek apaçık ortaya çıkmaktadır ki bu sözleri söyleyen kişinin sıradan bir insan olmadığını ortaya koymaktadır. Şüphesiz böyle bir insan ilahi vahyin ve İslam'ın asıl düşüncesinin parlak çeşmelerinden biriyle ilahi bir bağlılığı olduğunu göstermektedir.

Evet o kendi zamanında büyük babası Hz. Peygamberin (s.a.a) risaletinin tek varisiydi. Beşeriyetin o hassas tarihinde İslam'ın yüksek ilimlerini yaymaya gayret gösterdiler.

2- İmam Bakırın (a.s) kısa sözleri:

Hiç bir şey ilim ve hilim gibi birbirleriyle bağdaşamaz "Kemallerin en güzeli, dini tanımak, zorluklara tahammül ve hayatı tanzim etmektir."

"Üç şey hem dünyada ve hem de Ahirette iyi sıfatlardandır:

1- Sana kötülük edenin affet.

2- Seninle dostluğu kesenle, sen kesme.

3- Birisi yanlış bir iş yaparsa.

"Kendisinden üstlere hasetlenmeye ve kendinden aşağıdakileri tahkir etmeyen kul o zaman alim olur.

Yine üç huy vardır ki onun zararı bu dünyada sahibini bulur:

1- Sınırı aşmak.

2- Yakınlarıyla ilişkiyi kesmek.

3- Allah adına yalan yere yemin etmek.

Mükafata en yakın ameller, ise şunlardan ibarettir:

Sile-i rahim (akraba ziyaretini kesmemek) Fasık olan bir takım insanlar vardır ki fasıktırlar yakınlarına iyi davranırlar bu vesileyle varlıkları çoğalır ve kendileri de çoğalırlar. Şüphesiz sıla-i rahimi kesmek ve yalan yere yemin etmek, dünya hayatını susuz, otsuz ve boş bir hale getirir.

Fıkıh yönünden güvenilir ve yaygın hadis kitapları: Kafi, Men la yehzuruhul fakih, Tahzip ve İstibsar gibi kitaplar O Hazretin zengin fıkından kalan eserlerdir. İmam Bakır

- Tuhaf'ul Ukul.

- Tuhaf'ul Ukul.

(a.s) Usul ilminin kurucusudur. Bu ilim daha sonraları onun yüce makam sahibi oğlu İmam Caferi Sadık (a.s) tarafından ilerleyerek tamamlanmıştır.

İmam Bakır (a.s) üsteki ilimlerden ziyade Tefsir ilminde fevkalade bir güce sahipti. Zeydiye mektebi ve Carudiye kabilesinin İmamı Ebu Carud Ziyat b. Münzer bu konuyla ilgili O Hazretten bir kitap nakletmiştir. Ali b. İbrahim b. Hişam kendi tefsirinde bu kitaba değinmiştir.

İbn-i Nedim de (Hidaye) El-Fihrist kitabında İslami telifler kısmında bu kitabı zikr etmiştir. O Hazret'in Kur'an-i düşüncelerinin derinliğinin daha fazla anlaşılması için okuyucularımızın değerli bir kitap olan (Mecma'ul Beyan fi-tefsiril Kur'an)

Şeyh Teberisin'in telifi. Ve benzeri pek bulunmayan (El-Mizan fi tefsiril Kur'an) Merhum Allame Seyyid Muhammed Hüseyin Tabataba'inin telifi. Ve diğer tefsir kitaplarına başvurabilirler. Yakından o masum İmamın çok değerli eserini bu konuda daha iyi derk edebilirler. Kur'an-ı Kerim'in üstün anlamlarından yararlanma gücü ve bu semavi kitabın mazmunlarına dalmak İmam Bakır (a.s) için öyle bir hadde ulaşmıştı ki bir gün kendi ashabına hitaben şöyle buyurdu:

"Her zaman bir konu üzerinde size bir şeyler söylediğim de o konu hakkında Allah'ın kitabından benden kaynak isteyin, daha sonra kendi konuşmasının ortalarında şöyle buyurdular: Allah (c.c) fazla konuşmaktan, fazla para harcamaktan ve fazla soru sormaktan nehyeder.) Mecliste

bulunanlar ki, O Hazretin talebeleriydiler şöyle sordular bu konu Allah'ın kitabının neresinde yazıyor?

Buyurdu: (Kendi mallarınızı sefihlere bırakmayın zira Allah sizleri o mal üzerinde sorumlu kılmıştır.) Yine şöyle buyurdular: (Sizler için bilinmesi rahatsız edici konuları sormayın).

2 - İmam Bakırın (A.S) Mektebinin Genişliği

Geçen bölümde Ehl-i Beyt mektebinin İmam Bakır (a.s) dönemindeki fikri ve kültürel yöndeki faaliyetlerini söz konusu ettik, şimdi artık sıra Ehl-i Beyt (a.s)'ın hükümet ve siyasi sahadaki etkinliklerinin zikredilmesine gelmiş bulunmaktadır.

İmam Bakır (a.s)'ın hakkında siyre kitaplarının içerdiği bilgilere baş vurduğumuzda İslam medeniyetinin yüksek kaleleri ve parlak medeniyetini görmekteyiz, bunların hepsi Ehl-i Beytin parlak çeşmesinde, âbı hayat içmişlerdir.

Dinin parlak simaları Resulullah'ın (s.a.a) geri kalan ashabı, Tabiinin büyükleri ve Müslümanların fakih liderleri İmam Bakır (a.s) dan hadis nakletmişler ve O Hazret ilim ve fazilet yönünden bütün insanların dilinde örnek olarak anılmaktaydı.

- İmam Sadık (a.s) ve dört mezhepler.

- Ayan'uş Şia c. 1, s. 256.

- Bihar'ül Envar, c. 46.

Hazretin bilgilerini öğrenip, neşredenler iki guruptan oluşmaktaydılar:

1- Hazretin sahabi talebeleri bunlar ilim ve fazilet ehlinden İmamla aynı zamanda ve bir anda yaşamış olanlar ve bundan iftihar duyanlardı.

İmam Bakır (a.s) düşünce ve hadislerini bir öğrenci gibi öğreniyor ve ona amel ederlerdi. Bu kişilerden bazıları şunlardır:

Cabir b. Abdullah Ensari, Cabir b. Yezidi Cufi. Hümrân b. Aya ve kardeşleri Bekir, Abdurrahman, Abdulmelik Zürrare b. Ayan, Harpuzi, Mekki, Ebu Basir Esedî, Fudayl b. Yaser,

Muhammed b. Müslim, Yezid b. Muaviye, Aceli Salam b. Müstenir, hakem b. Ebu Na'im Amr b.

Abdullah b. Cüza'e, Hicr b. Zaide Abdullah b. Şeriki Amiri, Muhammed b. İsmail b. Bezi,

Abdullah b. Meymuh Küddah ve Muhammed b. Mezan Küfi ki, Ebül-Esved'in çocuklarındandır.

İsmail b. Fadl Haşimi. Ebu Hurun Mekfuf, Akebe b. Beşir Esedî, Tureyf b. Nasih, Sâ'id b. Tureyf

Düveli, İsmail b. Cabir Has'emi, Ebu Basirleys'ı Muradi, Ebu Carud Ziyad b. Münzer, Kemiyyet b. Zeydi Esedi, Naciye b. Umave Seydafi, Mu'az b. Müslim Feranhevi, Abdullah b. Ebu Yafur, Eban b. Teğlob, Ebu Hamza Somalı, Zeyd b. Ali b. Hüseyin (a.s) ve başkaları.

2- Diğer Raviler.

Bu gurup Bilginler, muhaddisler ve müfessirlerden oluşmaktadır. Bunlar İslami ilimleri çeşitli yönleriyle O Hazretten almışlar ve onların bir kısmının isimleri de şunlardır.

Ömer b. Dinar, Cümhi, Abdurrahman Azadi, Abdülmelik b. Abdül Azizi Emevi, Kurra b. Halif Duvsı, Muhammed b. Münkedir Kureyşi, Temimi. Yahya b. Kesir Tari, Muhammed b. Müslim Zühri, Ebu Muhammed Süleyman b. Mihran Esedi, Ebu Osman Rabi'a b. Abdurrahman Temimi. Ebu Muhammed Abdullah b. Ebubekir Ensari, (Maliki Mezhebinin tanınmış hocalarından) Ebu Harun Medeni. Kasım b. Muhammed b. Ebu bekir, Kaysan Sahtati sahibi Sufiye,

ibni Mübarek, Ebu Hanife Nüman b. Sabit kendi Müsnedinde Muhamed b. İdrisi Şafii Ziyad b. Menzer-i Hindubi, aynı şekilde Taberi kendi tarihinde Belarzi, Selami, Hatip, Müvatta, sahibi ve Şerefül Mustafa, İbane ve Hilyetül Evliya Süneni Ebu Davud; Velkani, Ragibi İsfehani, Zamahşeri ve Nakkaş Tefsirinin yazarı ve Baziti Vahidi ve saire... O hazretten rivayetler nakletmişlerdir.

Hatırlatılması gerekir ki İmam Bakırın (a.s) ders mahfili ilim ve irfan ehline mahsus değildi belki onun alanı daha genişti normal sıradan insanlar bile İmam Bakırın (a.s) gerçek İslami düşüncelerinden yararlanıyorlardı örnek olarak Hac mevsimi en uygun zamanlardan biriydi, halkın çeşitli sınıflarından Ehl-i Beyt (a.s)'ın İlim çeşmesinden susuzluklarını gideriyorlardı. İmam Bakır (a.s) Hac mevsiminde müracaat edenlerin hepsinin sorularını cevaplandırıyordu.

- İrşad-i Müfid, s. 293.

- Bihar'ul Envar, c. 46.

- Eliman-us Sadik el-Mazahil-el Arabia, c. 2, s. 165.

Nitekim Hazretin Medine'de ki evi de hidayet ve fazilet menba'ı olmuştu. Hasretli kalpleri kendine çekiyor ve şeriat ahkâmını isteyenler ve hidayet yollarını arayanları kendi çekiyordu.

İmam Bakırın (a.s) arasında beni Ümeyye'nin siyaseti: İmam Zeynelabidin (a.s) hicretin 95. yılında Allah'ın rahmetine kavuştu. Ondan sonra Müslümanların İmamlık görevini Hz. Bakır (a.s)

üstlendi. O Hazret'in İmamlık müddeti on dokuz yıl sürdü. Bu müddetin iki yılı Velid b. Abdülmelik'in döneminde ve iki yılı da Süleyman b. Abdülmelik'in döneminde geçmiştir.

Hız. İmam Bakır (a.s)'ın döneminde beni Ümeyye'nin hükümet unsurlarının Ehl-i Beyt (a.s)'a karşı siyasetleri iyi bir durumda olmadığı görülmektedir. Zira henüz can yakıcı Kerbela olayı ve

Hız. Zeynelabidin (a.s)'ın zehirle şehit edilmesi zihinlerden daha silinmemişti. Buna rağmen Abdülmelik Ehl-i Beyt tarafından hükümetinin yıkılacağı korkusunu yaşamaktaydı. Onun için büyük cinayetler yapmıştır. Bunlardan birisi İmam Zeynelabidin (a.s) zehirle şehit etmeseydi.

O kendi döneminde, kısa müddetli olan hükümetinin döneminde şahsi düşmanlıklar yüzünden kinini Hacca'ca doğru yöneltti. Ve daha sonra Velid tarafından alınan valileri azletmeye başladı ve onların bazılarını da Muhammed b. Kasım gibi öldürttü. Süleyman valileri görevden almakla birlikte zevk ve sefasını da sürdürüyordu. Şehvetperestliği öyle aşırı bir dereceye varmıştı ki tarih yazarları onu kendi dönemindeki en ahlaksız ve en fasit kimseler arasında zikretmişlerdir.

Ömer b. Abdülazizin başa gelmesiyle birlikte İslami açıdan büyük bir değişiklik yaşanmıştır. Her ne kadar onun hükümeti uzun sürmediyse de onun Ehl-i Beyt (a.s)'a karşı davranışları gerçekten çok insaflıydı. Ehl-i Beyt (a.s)'a karşı yapılan bir çok zulümler Muaviye'nin emriyle yıllardan beri minberlerde ve Hutbelerde Hız. Ali (a.s)'a ve onun Ehlibeytine karşı küfürler edilmekteydi Ömer b. Abdülazizin emriyle bunlar kaldırıldı.

Ömer b. Abdülazizin dönemine kadar bütün Emevi hakimleri Cuma hutbelerinde Hız. Ali (a.s)'a küfürler yağıdırıyorlardı. Ömer b. Abdulaziz Cuma hutbelerinde Hız. Aliye küfür yağıdırmak yerine bu ayeti kerimenin okunmasını emretti. "Allah sizi adalete ve yakınlarınıza iyilik yapmayı emreden kötölük ve fenalıklardan nehy eder yerine getiresiniz diye sizlere öğüt verir."

Bundan sonra Ömer b. Abdülazizi geçmiş saltanatın haksız yere Fedek'i gasp ettiklerine inanarak yeniden Fedek'i İmam Bakır (a.s)'a geri verdi Hişam b. Mu'az bu konu hakkında şunları zikretmektedir: Ömer b. Abdülaziz Medine'ye girdiğinde, bende onunla birlikteydim, Ömer Kahyaya şehirde bağırması için emir verdi. Kimin hakkı yiyilmiş ise

- Tarih'ül İslam, c. 1, s. 330. Dr. İbrahim Hasan.

- Aynı kaynak.

hakkını almak için başvursunlar. Kahya bağdırdıktan sonra İmam Bakır (a.s) kendi kölesi Mezahım'la birlikte Ömer'in yanına gittiler, İmam (a.s) kölesini Ömer'in yanına gönderdi köle Ömer'e yönelerek şöyle dedi: Muhammed b. Ali Bakır (a.s) kapının ardında sizi bekliyor: Ömer: Ey Mezahım onu içeriye buyur edin. İmam (a.s) içeri girdiğinde, Ömer göz yaşlarını elleriyle siliyordu.

İmam (a.s) buyurdu: "Ey Ömer neden ağlıyorsun?"

Hişam araya girerek şöyle dedi: Ey Allah Resulünün evladı filan, filan şeyler onu ağlattı. İmam Bakır (a.s) buyurdu: Ey Ömer dünya bir pazar gibidir bir kısım o pazardan karlı çıkarlar, diğer bir kısım ise zararlı, bizden önce nice kavimler bu dünyada yaşadılar ve bu dünyaya aldandılar ve hepsi gittiler. Onlar dünyadan üzgün ayrıldılar çünkü ahiretleri için, hiç bir şey götürmemişler, ahiretin belaları için hiç bir siperleri yoktur,

onları hiç hatırlamayanlar bile onların mallarını bölüşürler, onlar özür ve bahaneyi kabul etmeyenin yanına gittiler. Allah'a andolsun ki, bizlere en çok yakışan odur ki, onların yapmadıklarına pişman olduklarını bizler yapmalıyız. Bizden öncekilerin yaptıkları için azaplandıklarından bizlerin kaçınması gerekir. Ey Ömer Allah'tan kork ve iki şeyi hiç unutma.
1- Bu dünyada kimi seversen ahirette onunla olacaksın. Bu dünyada onları tanı ve onlarla ol.

2- Diğer alemde onlarla olmak istemediğin kişileri kendinden uzak et ve bir başkasını onun yerine bırak.

Ey Ömer geçmiştekilere zarar veren pazara girme ve sana kar getireceğini de ümit etme.
Ey Ömer Allah'tan kork ve kapılarını açık bırak perdeleri kaldır mazluma yardımcı ol, gasp edilmiş hakları sahiplerine geri ver. Devamında buyurdu ki üç haslet vardır ki: Kim bunlara sahip olursa onun Allah'a imanı tam olur.

Bu esnada Ömer iki dizi üzerine çökerek buyurun ey Risaletin gerçek evladı. İmam (a.s) buyurdu evet söyleyeceğim. Ve şöyle buyurdu: "Batıla can bağlamakla sevinmez gazaplandığında haktan dönmez.

Güç sahibi olduğunda başkalarının hakkına tecavüz etmez." O anda Ömer kağıt ve kalem istedi ve şöyle yazdı:

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

"Bu vesileyle Fedek mülkiyetini ki, Muhammed b. Ali'nin gerçek hakkıdır haksızlıkla gasp edilmişti kendisine iade ediyorum.

Ama beni Ümeyye hanedanı Ehl-i Beyt (a.s) yumuşak davranmaktan hiçte hoşnut değillerdi.

- Tarihi İslam, c. 1, s. 336.

Buna göre Ömer b. Abdulaziz yumuşak siyasetinden dolayı her zaman beni Ümeyye'nin baskısı altında kalmıştı.

İmam Caferi Sadık (a.s) babası İmam Bakırdan (a.s) şöyle naklediyor: Ömer b. Abdulaziz hükümete geldiğinde bize karşı çok bağışta bulunuyordu. Bir gün kardeşi yanına gelerek ona şöyle dedi: Fatime'nin evlatlarını Beni Ümeyye'den üstün tutmana razı olmuyorlar. Ömer cevabında şöyle dedi: Ben Allah'ın Resulünden şöyle söylediğini duydum: (başkalarının benim yanımda hiçbir önemi yoktur) Fatime benim vücudumun bir parçasıdır onu sevindiren beni sevindirmiştir) bende Allah'ın Resulü'nün hoşnutluğunu istiyorum ve Hazret'in üzülmekten kaçınıyorum.

Ömer b. Abdülaziz'in hükümeti iki yıl ve birkaç aydan fazla sürmedi ondan sonra Yezit b. Abdülmelik'in hükümeti başladı tarihler onun ayyaşlıkla meşhur olduğunu yazmaktadırlar Yezit o kadar ayyaşlıkla meşguldü ki İmam Bakır (a.s)'ın İmamlığında gerçek İslam'ın karşısında engel oluşturmak için ayıracak zamanı yoktu. Hişam b. Abdülmelik'in başa gelmesiyle Hz. İmam Bakırın (a.s) İslami hareketine karşı bir savaş başlatıldı. Hişam; haşin, çekemez ve kötü huylu birisiydi.

Arap olmayan Müslümanlara karşı acayip bir düşmanlığı vardı, Arap olmayan Müslümanlar için çok ağır vergiler bırakıyordu, Yezidin zalimce hükümet etmesi, Hacca'cın dönemini yeniden canlandırdı.

Ehli beyt (a.s) Zeyd b. Ali'nin kıyamıyla onun karşısında direndiler. Zeydin kıyamı gerçekte Hz. Hüseyin'in kıyamının devamı idi.

Bu kıyamda Zeydin kendisi ve yaranları şehit oldular. Kan içen Hişam'ın emriyle Zeydin cansız bedenini dara çektiler. Daha sonrada Zeydin bedenini yaktırarak külünü Fırat nehrine döktüler.

Emeviler, adalet taraftarları olan Zeyd ve yaranlarının öldürülmesiyle kalmayıp gerçek İslami hareketin temel erkanı olan İmam Bakır (a.s) ve ahsabınıda ortadan kaldırmak istiyorlardı. İmam Bakırın (a.s) birinci sınıf talebelerinden Cabir b. Yezid'i Cufi'nin öldürülmesi için Hişam emir verdi.

Ancak Hz. Bakır (a.s) İmamlık gücünden yaralanarak onların yapmış oldukları komploju ortaya çıkararak onu önlemek amacıyla İmam (a.s) Cabir b. Yezidi Cufi'ye kendini deliliğe vurmasını emretti. Çünkü bu onun canının kurtulması için tek yoldu.

- Bihar, c. 46.
- Tarih'ül İslam, c. 1.
- Tarih'ül İslam, c. 1.
- Manakib-i Al-i Ebu Talip, c. 3, s. 323.

Bu hadiseyle ilahi risaletin taraftarlarına yapılan baskı ve zulümün ne derecede olduğunu açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Fazilet ve ilim sahibi büyük bir zat canını kurtarmak için kendisini deliliğe vuruyor ve çocuklarla oyun oynaması ve buna sabırla katlanması gerekmektedir. Cabir bir gün çubuğa binerek ve boynuna bir kemik parçası takarak Küfenin sokaklarında dolaşmağa başladı, çocuklar Cabir'i bu halde görünce hep bir ağızdan Cabir deli olmuş diye bağırıyorlardı.

(Bu olaylara karşı bu büyük zat bitmek ve tükenmek bilmeyen bir sabırla sabrediyordu.)

Bu hadiseden bir kaç gün sonra Küfenin valisine Hişam'dan bir mektup geldi o mektupta Cabir'in öldürülerek kafasının Şama gönderilmesini emretmişti.

Ancak Küfenin valisi Cabir'in yakınlarından sorduğunda ona şöyle dediler (Allah sizi affetsin o ilim ve faziletli bir kişiydi,

ancak o şimdi kafayı üşütmüş bir çubuğa binerek şehrin meydanlarında dönüyor ve çocuklarla oynamakla meşgul oluyor. Küfenin valisi bunu görünce onu öldürmekten vazgeçti.

Hişam b. Abdülmelik açıkça hareketin menba ve kaynağı İmam Bakır (a.s) olduğunu anlamıştı
ise serbestçe yaşıyor ve rahatlıkla halkı ıslah etmeye devam ediyordu.

Ona göre bu durum, Mervan'ın oğlunun İmamla ümmetin ilişkisini kesmeye meylettirdi bu esasa
dayanarak beni Ümeyye'nin hileci siyasetçileri İmam Bakır (a.s) yakalayarak cediti Resulullah'ın
hükümet merkezi Medine'den çıkarmayı kararlaştırdılar.

Çünkü Hicaz halkı Medine halkıyla birlikte O Hazrete sonsuz saygıda bulunup, itaat için İmam
Bakır (a.s) ve İmam Sadık (a.s) Beni Ümeyye'nin emriyle Şama intikal edildiler, bu vesileyle O
Hazretin toplumdaki etkisini ve ilahi vazifeleri yapmasını engellemeye çalıştılar.

Hiz. Bakır (a.s)Şama intikal edildikten sonra o şehrin hapislerinden birisinde hapsedildi. Ancak
aksülamellerin verdiği endişeler nedeniyle Emevi hükümeti onu serbest bırakmak zorunda kaldı.

Ebu Bekir Harezmi bir rivayette ise şöyle söylüyor: Ebu Cafer Bakır (a.s) Şama götürüldüğünde
Hişam'la görüşmek için onun evine vardım. İmam girmeden kendi etrafında bulunanlara
yönelerek Hişam şöyle dedi: Ben Muhammed b. Aliyi suçladıktan sonra sizde onu suçlayın
daha sonra, İmamı içeri getirmelerini söyledi.

Ebu Cafer (a.s) içeri girdiğinde eliyle işaret ederek içeridekilere teker teker eliyle selam verdi ve
daha sonra oturdu.

Hişam, İmam Bakır (a.s)'ın ona selam verdiğiğinde halife olarak ismini anmadığından ve ondan
izinsiz oturduğundan dolayı çok hırslandı.

Daha sonra İmam (a.s)'a dönerek şöyle dedi: Ey Muhammed b. Ali henüz sizden birisi
Müslümanların birliğine darbe vuruyor, halkı kendine davet ediyor ve cahillikten

- Aynı kaynak.

kendisinin İmam olduğunu tasarlıyor... Bu şekilde İmamı kınamaya devam etti. Hişam
sustuktan sonra orada bulunanlar bir biri ardınca Hazrete hakaretlerde bulundular ve kötü laflar
sarf ettiler. Hepsi sustuktan sonra. İmam (a.s) ayağa kalkarak şöyle buyurdu: "Ey insanlar
nereye gidiyorsunuz sizler için neresi irade edilmiştir?"

Sizin geçmişleriniz bizimle hidayet buldular ve sizin sonunuzda bizimle bitecektir. Eğer çabuk geçici bir hükümet sizin elinizdeyse bunu bilmelisiniz ki, her zaman hükümet bizim elimizdedir.

Bizim hükümetimizden sonra hiç bir hükümet gelmeyecektir. Zira biz akıbet ehliyiz. Allah buyuruyor: (sonuç ve akıbet takvalılarıdır) İmam'ın konuşmasından sonra Hişam'ın emriyle İmam (a.s)'ı hapsettiler. İmam Bakır (a.s) hapiste mahkumlarla konuşmaya başladı bir müddet sonra bütün hapiste bulunanlar Hazretin samimi müritlerinden oldular.

Hapsin sorumlusu Hişam'a giderek, macerayı ona anlattı Hişam olayı tam olarak anlayıp derk ettikten sonra bir kişiyi görevlendirerek İmamı (a.s) ve yanındakileri Medine'ye geri gönderdiler, Harezimi'nin rivayetinde görüldüğü gibi İmam (a.s) serbest bırakılmasının sebebi Hazret'in hapiste bulunanlar üzerinde bırakmış olduğu etkiydi.

Ama Muhammed b. Ceriri Teberinin yazmış olduğu (Delailul-İmame) kitabında naklettiği bir rivayette İmamın hapisten serbest bırakılmasına sebep olarak Şam Hristiyanlarının lideriyle halkın genelinde etki yarattığını sebep olarak göstermektedir. Hz. İmam (a.s) o münazarada Hristiyan aliminin inançlarını güçlü delillere dayanarak batıl etmiştir ve İslam hakkında getirilen bütün şüphelere cevap verdiler,

dikkat edilmesi gerekir ki bu iki rivayetin birbirleriyle bağdaşmayacak bir yanı yoktur, zira her iki olayında vuku bulmasında hiç bir engel yoktur. Masum İmam her zaman hak ve hidayet yolunu sürdürüyor ister serbest olsun ve isterse hapis. Nerede bir insan bulursa ona gerçekleri sunuyor.

Beni Ümeyye İmamın buna benzer Faaliyetleriyle baş edemeyeceğini anladıklarında onlar için tek bir yol kalmıştı oda İmamı ortadan kaldırmaktı. İmam Bakır (a.s) hicri 114 yılında zehirletilmek suretiyle Rabbin rahmetine kavuştu. Allah'ın selamı doğduğu günde hakka yürüdüğünde ve mahşer gününde onun üzerine olsun) (Hamd alemlerin Rabbi'ne mahsustur) -SON- Ehed

- Ayan'uş Şia, c. 4, s. 3.

Peygamber (s.a.a)'in ve masum İmamların hayatı, örnek insanların yetiştirilmesi ve onların diğer insanlara yol göstermesi ve örnek olması sebebiyle büyük bir sermayedir.

Kur'an-ı Kerim'de "Sizler için (Hz.) Peygamber de en güzel örnekler vardır." ayeti kerimesiyle, hayat verici mektebin öğrencilerine vermekte olduğu bir derstir. Allah (c.c) Hz. İbrahim (a.s)'i Hz. Muhammed (s.a.a)'e ve onun tertemiz Ehl-i Beyti'ni ve onun takipçilerini insanlığın en güzel örneği ve beşeriyetin beğenisi olarak tanıtmaktadır. "Sizler için İbrahim de ve onunla birlikte olanlarda çok güzel örnekler vardır." Allah'a ve ahiret gününe inanları genel bir bakışla, "Onlarda sizler için çok güzel örnekler vardır." Ayeti kerimesiyle Kur'an-ı Kerim diğer bir ifadeyle bu hakikatten bahsetmektedir.

Aslında, bir düşünce mektebinin başarıya ulaşmasının önemli sebeplerinden biride, kendi taraftarlarının yetiştirilmesinde, kendisinin kabulleneceği bir olgu ve örneği tespit edip ve sunması gerekmektedir.

Bu olgu ve örnekler şahıs ve alamet mesabesinde, hareketin sebebi ve yönü, asıl kemale ve hedefe yardımcı olan direktif. hareket ve izlemleri yerinde olmalıdır ki o mektep taraftarlarının saparak uçuruma yuvarlanmalarını önelsin. (Bu direktiflerin sıratı müstakim üzere olması, takip edilen yolun doğruluğunun açık ve canlı bir göstergesidir.)

Kuran'ı Kerimin bu hakikate işaret etmesi, onun üstünlük ve yüceliğinin nişanesi olan, insanın yaratılış ve huy itibarıyla kahramanlık peşinde olduğunu ifade etmekte olan diğer bir delildir. Kur'an-ı Kerimin insanı hidayet etmek için ilahi vahyin bir kaynağıdır. İnsanın iniş çıkışlı hayatı da bu gerçeğe tanıklık ediyor. Her ne kadar tarihin her sahnesi halk tarafından seçilen ve övgüler yağdırılarak örnek bir zat olarak gösterilen şahıslardan boş kalmamıştır.

Ateizm mektepleri bile, bu önemli somut örneklerden, belirleyici unsurlardan ve onların tespit edilip sunulmasında hiç gaflete düşmemişlerdir. Materyalizm mektebi de, Marks, Lenin ve benzerlerini örnek olarak gösterildiğine şahit olduk. Ama bizler Müslümanız. Kur'an bizdendir. "Sizler için Resulullah (s.a.a)'ta en güzel örnekler vardır." Ayeti kermesinin birinci derecede muhatapları bizleriz. Bu kadar önem verip, tasdik etmekle, kamil ve örnek olguların takipçiliği de bizler içindir denilebilir.

Buna rağmen bizim gözlerimiz ve kulaklarımız ve bilhassa yeni yetişen gençlerimiz başka şeylerle dolmuşlardır! Şüphesiz bu duygulu ve hassas (kahramanlık) ortamında Müslümanlar için bir boşluk ortaya çıktığı zaman tertemiz örnekler Yani Hz. Muhammed (s.a.a), Hz. Ali(a.s), Hz. Fatime(a.s), Hz. Hasan (a.s) ve Hz. Hüseyin (a.s) gibileri o boşlukta canlı olarak yer almazlarsa bu boşluk ayrı şeylerle dolacaktır ve başkaları uygunsuz olarak bu örneklerin yerini alacaklardır.

- Ahzap/21.
- Mümtetine/4.
- Mümtetine/6.

boşlukta canlı olarak yer almazlarsa bu boşluk ayrı şeylerle dolacaktır ve başkaları uygunsuz olarak bu örneklerin yerini alacaklardır.

Bu parlak yüzlerin ve güzel örneklerin İslami ve Mezhebi toplumlarda bulunmamalarının sebebini hüner sahiplerinin genelinin o büyük zatların tanıtımını ve iftihar dolu hayatlarının gerçek bir şekilde yayılmasındaki tembellik ve kayıtsızlık ile zaaf mektebi değerlerinin o mübarek zatların vücutlarında canlanmasını ve onların taraftarlarının, onların vücudunda bu örnekleri görmelerine engel olmuştur.

Sevindirici bir olay (El-Belağ) teşkilatı bu güzel işe başladı. Hz. Peygamber'in ve masum İmamların (a.s) hayatlarını kısa ve açık bir dille Arapça yayınlanmıştır. Böyle bir işin zaruri ve yerinde olduğuna inanarak İslami Kültür ve İlişkiler Teşkilatı bu kitabı (çeşitli dillerde) yayınlamayı kararlaştırdı. Ümit ederiz ki yüce Allah (c.c) kabul buyurur ve İslam Ümmeti'nin bütün fertleri bilhassa genç nesli bu eserden yararlanırlar. Başarı Allah'tandır. İslami tebliğ teşkilatı kültürel yardımcısı.

ÖNSÖZ

Hamd ezeli ve ebedi olan Allah'a mahsustur. Onun selamı peygamberlerin sonuncusu

Muhammed (s.a.a)'e ve onun seçkin Ehl-i Beyti'ne, gerçek ashabına ve kıyamete kadar onun sadık tabilerine olsun.

Nübüvvet evi, Risalet kaynağı, meleklerin uğrak yerleri ve vahyinin indiğı, hidayet meşalesinin parlادیğı yer, elbette büyük şahsiyetler yetiştirmeğe, çok değerli meyveler ve armağanlar getirip, büyük önderler ve liderleri insani topluma takdim etmeğe daha layıktır.

İman meşalesinin yayıldığı, O yüce makamlara sahip olan ve hikmet konusunun fezaya yayıldığı ve Yücelerden süzülen pâk düşüncelerinin dalgalandığı bu ev ve bu hanedanın benzersiz kahramanlıkları olmasaydı, bu gün Müslümanlar için bir örnek, olmayacak ve cahillerle savaş meydanında, zulme karşı direnmek ve dünya müstekbirlerinin tuzaklarını boşa çıkartacak ve mustazafları büyük ve küçük tağutlarının zulmünden kurtaracak ve adalet isteyenlerin yollarını açacak kimse olmayacaktı.

Bu temiz ve mukaddes ev, kendisine karşı çıkanların İslam'dan saptığı bir evdir ve onlarla (Ehl-i Beyt) uğraşan hangi hakim ve sultan olursa olsun zarara uğrar ve ahirete Allah'ın azabı şiddetli ve azap vericidir.

Bu evin temizliğini ve mukaddesliğini alemlerin Rabbi üstlenmiştir. Hz. Peygamber (s.a.a) O evin temelini sağlamlaştırmış, İslam'ın ebedi ışığının tecelli ettiği ve insan kemalinin canlı örnekleri O evde sunmuştur.

Onlar bizim gibi sokaklarda yürüyen ve yiyip içen bizlerden farksız insanlardır. Ama işte bunlar hayatın bütün nesillerde, sahalarda ve bütün asırlarda canlı örnekler olmuşlardır; sağlam inançları iman gücü ve kudretiyle, ihlasıyla şahadet aşkıyla ve cömertçe mücadeleleriyle ortaya koymaktadırlar. Bunlar tarihin hiç bir yerinde benzerlerinin görülmediğı sahnelerdir.

Bu yüce simalar zatlar gerçekten Allah'ın dünyadaki seçkin kulları ve evliyalarıdır. İlahi ilimde zikrolunduğı üzere onların gidişatı bu yol üzere olacak ve buna göre onları İslam ümmetinin liderleri, İslam'ın dininin muhafızları ve ilahi Risalet'in daimî şahitleri olacaklardır.

Ehl-i Beyt mektebinin ve bu evin yetiştirmiş olduğu büyük şahsiyetten biri olan İmam Muhammed Bakır (a.s) in hayatını, aziz okuyucularımıza takdim etmek yine Dar-ut Tevhid'e nasip olduğu için mutluyuz.

Ümit ederiz ki O büyük zatın insani ve tevhidi değerlerle dolu hayatı, İslam davetçilerinin

yolunda bir meşale olur ve O Hazret'in öğüt ve öğreticiliğiyle kalp ve düşüncelerini ışıklandırır ve bu sapmaların devamının kesilmesi ve Müslümanlar arasında ihtilaf yaratmağa çalışanların hile ve tuzaklarının kesilmesi için bir ön hazırlık olmasını ümit ederiz. O hile ve tuzakları hazırlayanlar İslamî bağlılıkların dağılıp kopması için ve gafletten uyanma düşüncelerini engellemek için bir an bile durmamaktadırlar.

Aziz okuyucularımız az da olsa o büyük zatları takip ederek Müslümanların büyük arzularının tahakkuk bulması için himmet kemerlerini bağlasalar...*Belağ teşkilatı.

İMAM MUHAMMED BAKIR (A.S)'IN DOĞUMU

Hicri 57 yılının Recep ayının birinde dünyaya geldi. Nübüvvet evi Muhammed b. Ali b. Hüseyin (a.s)'ın doğumuyla sevinç ve neşeyle doldu. İmam Muhammed Bakır (a.s) bu ailenin ilk şahsıdır. Soyu İmam Ali (a.s)'a ve İmam Hasan'ın kızı Fatime (s.a)'ya ulaşmaktadır. Bu hatun hakkında İmam Caferi Sadık (a.s): Fatıma, İmam Hasan (a.s) çocukları içinde benzersiz bir siddikadır diye buyurmaktadır.

Buna göre Hz. Muhammed Bakır (a.s) Haşimi ve Alevilerden birisidir. İmam Muhammed Bakır (a.s) ömrünün üç yılından fazlasını büyük dedesi Hz. Hüseyin (a.s)'ın yanında geçirmiştir. Ve küçükken Kerbela'nın üzücü hadisesine yakından şahit olmuştu.

Şerefli ve aziz babası Hz. İmam Seccad (a.s)'ın İmamlık döneminde onun Risalet ve İmamet çehresinden yararlanıyordu. İslami ilimleri ve peygamberin miraslarını Babasından öğreniyordu.

Hz. Muhammed Bakır (a.s) ilahi Risalet'in yetişmiş ve ileride toplumun şer'i İmamlık ve liderliğini ilahi emirlerin üzerine üstlenmek amacıyla eğitilmiştir. Bu sebepten dolayı İmam Bakır (a.s) düşünce, saygınlık ve ahlaki yönden en üstün dereceye vardığı apaçık ortadadır.

Öyle ki, İslam ümmetinin fıkri ve içtimai liderliğini babasından sonra üstlenmeği gerektiren şartları elde etmişlerdi.

Rivayetlerden anlaşıldığı üzere İmam Bakır (a.s)'ın ismi ve lakapları Hz. Peygamber (s.a.a) tarafından verilmişti. Örnek olarak Hz. Peygamber'in sahabelerinden Cabir b.

- Bihar'ül Envar c. 46 Bab, Hz. Muhammed Bakır'ın Doğumu.

Abdullah Ensari tarafından naklolunan rivayete göre. "Hz. Peygamber birisiyle mülakat edeceksin, Ona Muhammed derler. O din ilmini tamamen açacaktır. Onu gördüğünde benim selamımı söyle"

Buna dayanarak Muhammed b. Ali (a.s) Bakır lakabını adlı. Bakır, yani: İlimde derin bilgi sahibi olmak ve onun zorlu hakikatlarını ve sırlarını çıkarmak ve bütün ilmin sırlarını bilen demektir, nitekim lügat kitapları da bunu söylemektedirler.

İmam Bakır (a.s)'ın Hz. Peygamber (s.a.a) yanında büyük bir önemi olduğu için ve Hz. Peygamber (s.a.a)'in ona karşı çok şiddetli sevgisi, olduğundan dolayı O'nun isim ve lakabını bile tayin etmişler ve çok yakın ashaplarından birisiyle ona selam göndermişlerdir.

Onların ikisinin arasında uzun bir zaman farkı olduğu halde bu söylenilen konuların hepsini dikkate almak suretiyle bütün insaflı okuyucularımız İmam Bakır (a.s)'ın İslam ve Müslümanlar arasında nasıl üstün bir makama sahip olduğunu çok açık bir şekilde anlayabilir. İlerideki konularda dini metin ve rivayetleri söz konusu ederek İmam Bakır (a.s)'ın şahsiyetini ve üstün makamını daha fazla açıklayacağız.

İmam Muhammed Bakır (a.s) ın Makamı Fikri ve Ameli

Güçleri toplumun rehberliği için, babası İmam Seccad (a.s) tarafından eğitilmişti ve bu eğitim toplumun rehberliğini yapmasında pratiğe dönmüştü, bu sebeple kendi asrındaki dost ve düşmanları, zamanın halkı içerisinde üstün ve büyük makama sahip olduğunu itiraf ediyorlardı. Bu münasebetle burada İslam toplumunun büyüklerinin. Bu Hazret hakkında söyledikleri sözleri hatırlatacağız. Şu noktaya dikkat çekmek istiyorum ki aşağıda adı geçen bu şahısların her biri kendine has düşünce ve inanca sahiptirler.

1 - Abdullah b. Atai Mekki diyor ki:

"Kendi asrında bilginler içerisinde hiç kimsenin ilminin Muhammed b. Ali el-Bakır (a.s) dan fazla olduğunu görmedim.

2- Muhiddin b. Şeref Nebevi diyor ki:

"O, tabiinin büyüklerinden biriydi. O üstün bir İmamdır. Herkes onun makamının üstünlüğünde aynı görüşe sahiptiler. Medine'nin fakih ve önderlerinden sayılan. Cabir ve Enes'ten rivayetler duymuştur. Ebu İshak, Etabın Ebu Rebbah. Amr b. Dinar-ı Ar'acı -ki ondan yaşlılardı- Zahri ve Rabia ve diğer bir gurup ve dini bilginler vb. Onan rivayetler nakletmektedirler. Buhari Müslim ve başkaları da bu büyük İmam hakkında rivayetler nakletmişlerdir.

3- İbn-i Hammadı Hambeli: diyor ki:

- Bu rivayet az bir farkla İrşadı Müfid, İbn-i Sebbağ'ın Fusul'ul Mühimme Tarihi Yakubi c. 3
Nur'ul Ebsar Seblenci Tezkiret-ul Hevas ibn-i Cevzi.
- İrşad-ı Mufid.
-El-İmam'us Sadık Vel- Mezahib'ul Erbaa c. 2.

Ebu Cafer b. Muhammed, "Bakır (a.s) Medine'nin fakihlerindendir. Kendisine Bakır diyorlar.
Çünkü ilmi yarmış ve onun aslını ve incisini tanımıştır.

4- Muhammed b. Talha Şafii diyor ki:

"Muhammed b. Ali (a.s) Bakır ilmi yarandır ve bütün ilimlere sahip biriydi. Onun bilgisi açıktır, ilim onunla yükselmiştir. İlim kanalı onun menba-ı vücudundan akmaktadır. Onun inci ve mücevher ilmi güzel ve güzelliştir. Kalbi saf ve ameli temizdir. Işıldayan ruhu ve güzel ahlakı vardır. Kendi vaktini Allah'a itaatle geçirmekte ve aynı zamanda takva sahibidir.

Allah'a yakınlık ve Peygamberlerin temizliği onun yüzünde okunuyor. Faziletler ve menkıbeler onda yarışmalar. İyi huylar ve sıfatlar ondan şeref kazanmışlardır.

5 - İmaduddin Ebul-Feda İsmail b. Ömer b.. Kesir diyor ki: "Ebu Cafer Bakır (a.s) tabiinin büyük ve yüksek mertebelilerinden biridir. O ilim, amel, şeref ve üstünlük bakımından meşhur çehrelerindendir. Bakır diye adlandırıldı. Çünkü ilimleri yarıyor ve ahkamı onlardan çıkarıyordu. O zikir, huşu ve tevazu ehli bir kişiydi. Nübüvvet sülalesinden ve aziz bir soya sahipti, Ebu Cafer tehlikeleri iyice biliyor ve çok ağlıyordu. Kavga ve tefrikadan daima kaçınırdı.

6- Cabir b. Yezidi Cufi O Hazret'in rivayet nakletmek istediğinde şöyle diyor:

"Bu hadisi vasilerin vasisi ve peygamberlerin ilimlerine varis Muhammed b. Ali b. Hüseyin (a.s) bana beyan buyurdu."

Yukarıda geçen sözler İslam'ın büyük Ulema ve bilginlerinin bir kısmının Hz. Bakır (a.s)'ın azamet ve üstün makamını dikkate alarak anlatmaktadır. Ama İmam Bakır (a.s)'ın ilmi, ameli ve ruhi şahsiyeti ve halka karşı davranışları kendiliğinden muhtelif sınıftaki insanların O Hazret'in ilmi, takva ve ameli yönüyle üstün bir fazilete sahip olduğunu itiraf etmelerine sebep olmuştur.

Bu vasıflarla birlikte, gerçi böylesi hal ve hareketin İmamdan başkasında görülmeyeceği apaçıktır. Ancak yine de bunlarla yetinmeyip güvenilir metinlerle İmam, tanıtılmaya çalışılmıştır.

Normalde bir şahıs, önemli, dini bir makama atandığında, İslam Şeriatı da direkmen onu tanıtmaya koyuluyor. Dikkat edilmesi gerekir ki, zamanın İmam ve rehberini tayin edecek nass; dinin hakiki vekilleri tarafından belirtilmesi ve seçilmesi gerekir. Başkaları tarafından değil.

Örneğin; Hz. Peygamber (s.a.a)'ın kendisinin veya onun seçmiş olduğu kişinin söylediklerine halkın uymasını Yüce Allah farz kılmıştır. O kendisinden sonraki İmam ve rehberi tayin etmesi gerekir.

Her ne kadar İmam Bakır (a.s)'ın düşünce ve halkla karşılaşma tarzı onun İmam olduğunu ortaya koyuyor olsa da, kendisinden önceki İmamlar gibi resmen şer'i emir ve naslarla İmamlığa tayin edildiler. Bunu gösteren rivayetlerden bazılarını aşağıda okuyucularımıza sunuyoruz.

- Aynı senet. Şezaret'uz Zehepten c. 1 s. 149. naklen
- Aynı Senet Metalib'us Sual c. 2 s. 50. den naklen
- Bu senet El- Bidayet-ven-Nihayeden naklen c. 9 s. 309.

1- Cabir b. Abdullah Ensari: Hz. Peygamber (s.a.a)'den sordu: Ali b. Ebu Talib (a.s)'ın soyundan gelecek İmamlar kimlerdir? Hz. Peygamber (s.a.a) buyurdular: "Cennet gençlerinin efendileri Hasan ve Hüseyin(a.s). Sabırlıların efendisi Ali b. Hüseyin (Zeynelabidin) ondan sonra Muhammed b. Ali Bakır. Ey Cabir Sen O'nu göreceksin, ne zaman onun huzuruna varsan benim selamımı ulaştır.

2- Cabir b. Yezidi Cufi diyor ki: "Ben Cabir b. Abdullah Ensari'den şöyle işittim, diyordu; Allah (c.c) bu ayeti Peygambere indirdiğinde (Ey iman edenler Allah'a ve Resulü'ne ve sizlerden olan emir sahiplerine itaat edin) Hz. Peygamber (s.a.a)'den sordum Ey Allah'ın Resulü, biz Allah'ı ve Resulünü tanıdık ama emir sahipleri ki,

Allah ve Resulünün itaatları gibi itaati bizlere farz olan bu şahıslar kimlerdir.

Hz. Peygamber (s.a.a) buyurdu: Ey Cabir onlar benim halifelerim ve Müslümanların İmamlarıdır. Onların birincisi Ali b. Ebu Talib'dir ve daha sonra sırasıyla Hasan, Hüseyin, Ali b. Hüseyin, Muhammed b. Ali'dirler.

3- İmam Sadık (a.s) babasından naklediyor:

Cabir b. Abdullah Ensari'nin yanına gittim ve eve girdiğimde ona selam verdim ve o cevap verdi ve sordu. Siz kimsiniz? Cabir'in o zaman gözleri görmüyordu, Muhammed b. Ali b. Hüseyin olduğumu söyledim. Biraz yakına gelir misin, yakına gittim o benim elimden öptü ve daha sonra ekledi. Allah Resulü sana selam gönderdi.

Allah'ın selat ve selamı, rahmet ve bereketi Allah'ın Resulü'ne olsun dedim ve sordum: "Konu neydi ya Cabir?"

Cabir dedi ki: "Bir gün Allah Resulünün yanında idim, Hz. Peygamber bana buyurdular. "Ey Cabir sen o kadar yaşayacaksın ki, benim çocuklarımdan Muhammed b. Ali b. Hüseyini göreceksin. Allah (c.c) ona hikmet nuru vermiştir. Benim selamımı ona ilet"

4- Osman b. Halid babasından naklediyor:

Ali b. Hüseyin b. Ali b. Ebu Talip (a.s) hasta yatağında yatıyordu. Kendi çocukları Muhammed, Hasan, Abdullah, Ömer, Zeyd ve Hüseyin'i etrafına toplayarak onlara vasiyet etti, ki onun veliahtı

Muhammed'dir.

Ona Bakır ismini (künyesini) verdi ve onların liderlik ve İmamlıklarını ona havale etti.

5- Malik b. Ayun (Cüheni) diyor ki:

- Bihar'ul Envar c. 46. Bab Mekarimul Ahlak'ı Bakır (a.s).
- İkmal'ud Din ve İtmam'un nime Şeyh Saduk s. 252
- Yenabi'ul Meveddet, İlzamun-nasip, İkmaludüdin ve İtmamun-nime.
- İrşad-ı Şeyh Mufid, İmam Bakır (a.s) ile ilgili bölüm s. 294.
- Bihar'ul Envar c. 46.

Ali b. Hüseyin oğlu Muhammed b. Ali'ye şöyle vasiyet etti:

"Evladım seni kendime veliaht ediyorum. Senden başkası benim veliahtlığımı iddia ederse, Allah (c.c) kıyamette onun boynuna gök kuşağından ateşli bir halka geçirecektir, Allah'a hamd et ve O'nun nimetleri karşısında O'na şükret

Zira nimet şükrettikçe bakidir. Ne zaman küfran edersen o zaman nimetler elden gitmiştir. Nimetlere şükretmek nimetleri elde etmekten daha hayırlıdır. "Eğer şükrederseniz nimetlerimi size artırırım ve eğer nankörlük ederseniz benim azabım şiddetlidir."

6- Müminlerin Emiri Hz. Ali (a.s) şahadet anında oğlu İmam Hasan (a.s)'a şöyle buyurdular:

"Evladım, Allah'ın Resulü (s.a.a) bana emir buyurdular seni kendime veliaht seçip, kendi kitaplarımı ve silahımı sana bırakayım, nitekim kendileri beni veliaht olarak seçti ve kendi kitaplarını ve silahını bana teslim ettiler.

Bana buyurdular ki, sana söylüyorum sende bunları ölüm anında kardeşin Hüseyin'e teslim edesin" daha sonra mübarek kafasını Hüseyin (a.s) a doğrultarak buyurdu: Allah'ın Resulü buyurdular ki onları oğlun Muhammed b. Ali'ye teslim et ve Allah'ın Resulünün ve benim selamlarımı ona ilet.

Bu rivayetler şer'i nasların bir kısmıdır ki, Muhammed b. Ali'nin babasından sonra, İmamlığına delalet etmektedir ve O'nu kendi asrında toplumsal ve düşünsel merci olarak tanıtmaktadır.

Tertemiz İmam'ların hayatını araştırdığımızda defalarca bu noktaya değinmişizdir. Masum İmamlar fikri ve yaşantı tarzları ve kendi döneminin halkına karşı davranışları bir olmuştur. Onların arasında görülen tek şey ortamlarının muhtelif olmasıdır. Zira her zamanın kendine ha çeşitli toplumsal zorlukları ortaya çıkmaktadır. Rehberlerden her birisinin siyasi, toplumsal, psikolojik ve fikri ortamları farklıdır.

Masum İmam'ların Yüce kişilikleri arasında fark olması (konu ve mısıdak hariç) onların tek bir membadan ileri gelen düşünceleridir. Masum İmamların isteği, Hz. Peygamber tarafından tayin edildiği için onların şahsiyet ve düşüncelerini tek kılmıştır. İmamları asıl birlik ve tek hedef üzerinde olduklarını Hz. Peygamber (s.a.a) İmam Hüseyin (a.s)a buyurmuş olduğu hadisin zımında İmamet hattını beyan etmiş ve buyurmuştur:

"Ey Hüseyin, Allah Teala senin soyundan dokuz tane İmam seçmiştir. Onların dokuzuncusu, Onlar'ın kıyam edeni olacak. Onların hepsi fazilet ve makam yönünden Allah katında aynıdırlar" İmam Bakır (a.s)'in kişiliğini tanıtmak için O büyük zatın çeşitli kişilik boyutlarını araştırmamız gerekir. Bu değerli ve ameli örnekler O Hazret'in yüksek makamını

- Bihar'ul Envar c. 46 Kifayetul Eserden naklen s. 319.
- Bihar'ul Envar c. 42 s. 25 Keşful Ğumme fı Marifet'ul Eimme
- Usul-u Kafi c. 1 s. 305
- Yenabi'ul Mevedde, Kunduzu: Usul'u Kafi c. 1.

tanıtmaya ilaveten bize, onların yolunu takip etmemizde yardımcı olacaktır. O büyük insanların yolu, parlak hidayet bayrağını yeryüzü küresinde dalgalandırmışlardır. İmam Bakır (a.s)'da gerçekten o bayraktarlardan birisidir.

ve eziyete maruz kalıyorlardı?

Denilebilir ki, tertemiz İmamların muhalifleri gerçekte Risalet ve onun düşünceleriyle muhalif edilen, hatta onları ortadan kaldırmak istemeleri onların gerçek Risalet ve vahyin hamilleri oldukları içindi.

Düşmanlar kendi sapık hedeflerine ulaşmak için fikri ve fıkhi yaşayış tarzını hatta kabirlerini mahvetmek için çeşitli çabalar harcadılar. Eğer İmamların elimize geçen ahlaki faziletlerinin denizden bir damla olduğunu söylesek asla abartmamışızdır. O büyük zatların parlak hayat ve geçmişlerinin çok az bir kesiti olabilir ancak. Bu konuda tarihi senetin az olmasının sebebi o yüce zatların kendi zamanlarında ki hükümetler tarafından gözetim ve takip altında olmalarıdır.

Onların eserlerini koruyan ilmi merkezler bile tarih boyunca geçmişte ve günümüzde çeşitli merhalelerde benzersiz darbeler yemişlerdir. Buna göre İmamların hayatıyla ilgili araştırma yapanlar tarihi senetlerin az olması nedeniyle İmamların her birinin kişiliğini tam olarak anlatmaları imkansızdır. Nitekim söyledik eksik olmasının sebebi de o büyük zatların devamlı takip ve göz altında olmalarıdır. Ama bununla birlikte İmamların ameli özelliklerini perakende olarak açıklayan rivayetlerden yararlanarak her ne kadar tam olmasa da onların canlı ve parlak hayatlarını (yaşantılarını) ortaya kayabilirsiniz.

İmam Bakır (a.s)'ın da manevi özelliğini, tarihi kaynakların sınırlı olmasına rağmen İmam Bakır (a.s)'ın derin ruhani özelliğini ortaya koyabiliriz.

1- İmam Sadık (a.s) buyurdular:

"Babam her an zikir halindeydi, onunla yol yürüdüğümde veya onunla yemek yediğimde O Allah'ı zikrediyordu. Halk ile konuştuğunda bile zikirden gafil olmuyordu. Onun dilinin hareket ettiğini ve La İlahe İllallah dediğini görüyordum. Babam bizleri topluyordu ve güneş doğuncaya dek zikre meşgul olmamızı emrediyordu, bizden okuması olana Kur'an okumamızı emrediyordu ve okuması olmayanlarında zikir etmelerini söylüyordu"

2- O Hazretin hadimi Eflah diyor ki:

Muhammed b. Ali (a.s) ile Kabe'ye doğru yola koyulduk Mescid-ül Haram'a girdiğinde gözü Allah'ın evine düştüğü anda ağlamaktı bir halde ses tonu yükseldi, arzettim; anam babam sana feda olsun. Eğer biraz daha sesinizi yükseltirseniz halk hepsi size bakacak Buyurdular:

- Bihar'ül Envar c. 46 bab Mekarim Ahlakihi ve Siretihi ve Fusul'ul Mühime b. Sebbağ.

"Vay sana ey Eflah niçin ağlamayayım, şayet yüce Allah bu ağlama karşısında beni rahmetine layık görür de yarın kurtuluşa erenlerden olurum" Daha sonra O Hazret tavafını yaptı ve namaz kılmak için makamı İbrahim'e geldiler. Secdeden kafasını kaldırdığında secde yeri çok ağladığından ıslanmıştır.

3- Onun gecenin yarısında münacat ve ağlayıp sızlaması hakkında İmam Sadık (a.s) buyuruyor:
Babam gecenin yarısında Allah'a ağlayarak yakarışlarında şöyle diyor:

"Emrettin ama ben itaat etmedim Nehyettin ama ben kaçınmadım. Şimdi ben senin bir kulunum
ki senden özür diliyorum"

4- İmam Bakır (a.s) yatağa girmek istediğinde buyuruyorlardı: Allah'ın adıyla, ilahi ben kentimi sana teslim ettim ve sana yöneldim ve akıbetimi de sana bıraktım, senden korkarak ve sana ümitlenerek sana tevekkül ettim senden başka hiç bir sığınak ve kurtuluş yolu yoktur. İndirdiğin Kitaba ve göndermiş olduğun Peygamber (s.a.a)'e inandım ve daha sonra Hz. Zehra tespihini okudu.

Bu rivayetler O Hazretin Allah'la derin bir irtibatı olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Buna ilaveten o İmamın yüce ruhunun ilahi sevgide kaybolduğunu ve her zaman ona yakınlaşmayı ve onun hak rahmet denizinden pay olmakta olduğunu göstermektedir. Bütün aza ve cevherleriyle alemlerin Rabbi'ne yönelmiştir, bu düzeyde bir yaklaşma, ancak Allah'ın seçkin kullarına mahsustur.

Fakat başkalarının bu makama ulaşmaları mümkün değildir. İmam Bakır (a.s)'ın hakla irtibatı o kadar derindi ki, onun bütün gamı, kederi ahiretle ilgiliydi diye özetlenebilir. O hazret, akıl ve kalp iklimini kendi eline almıştı. O hazretten naklolunan rivayetlerden birisi de abir b. Yezid-i Cufiye hitaben söylemiş olduğu sözlerdir ki buyuruyor:

"Ey Cabir, Allah'a andolsun geceyi hüznün ve ızdırapla sabah ettim Cabir arz etti: "Canım sana feda olsun sizin hüznün ve ıstırapınız neden dolayıdır?" Buyurdu: "Ey Cabir benim hüznün ve

ızdırabım ahiret içindir. Ey cabir gerçek ve saf iman kalbe yerleşen kimse dünya ve dünyada olanlardan kesilir, dünyanın parlak renkli ziynetleri gerçekte boş ve anlamsızdır.

O ahiret evi ki, devamlı mümin insanın dünyanın aldatıcı ziynetlerine gönül vermesi ve kendi huzurunu onlarda araması doğru değildir. Bil ki dünyaya yönelen, ona sarılan insanlar, gafil, aldatılmış anlamazlardır ve ahirete inananlar imanlı kişilerdir. Amel ehli, zahit, ilim, dert ve düşünce ehlidirler, başkalarının yaşantılarında ibret alırlar ve hiç bir zaman Allah'ı anmaktan yorulmazlar...

Bil Ey Cabir. Takvalılar dünyaya muhtaç değildir çok az bir dünya malı onlara yeter ve masrafları çok azdır. Eğer bir hayır işi unutsan sana hatırlatırlar ve eğer iyi bir iş yaparsan, sana yardım ederler. Şehvet ve lezzetlerini arkalarına atmışlar ve Allah itaat

- İki geçen senetler ve Keşf'ül Gümme fî Marifet'il Eimme c. 3.

etmeği kendilerine bir görev bilirler, kendi gözlerini sevdiklerinin iyilik ve muhabbetine dikmişler.
Onlar Allah'ın velilerini sever, onları takip ederler.

İmam Bakır (a.s)'ın Ahirete şiddetli ve tekitle önem vermesinin benzeri peygamberler ve onların gerçek valihatlerinin dışında hiç kimse de bulunmaz İmamın Cabir'e hitaben buyurduğu fevkalade maneviyatlı bu sözleri kemale ve hidayete ermek isteyenlerin yol göstergesidir; öyle bir yol ki sadık dindarlar ahirete ulaşmak için bu yolla gittiler ve gitmek için ellerinde olan gücü ortaya koymuşlardır.

İmam Bakır (a.s)'ın Toplumsal Kişiliği

İmam Bakır (a.s)'ın toplumsal kişiliğinden maksadımız kendi İmamlığı döneminde İslam ümmetiyle davranış ve karşılaşma şekilleridir. Defalarca tekrarlardı, Masum İmamlar bir kitabın tekrarlanmış sayfaları gibidirler, düşünce ve amelde birdirler. Bundan dolayı çeşitli olaylarla

zaman ve ortama göre birbirlerinden farklı olmuşlardır.

Bu bölümde Hazretin kendi asrında halkla ilgili toplumsal faaliyetlerine değineceğiz.

a) İmam Sadık (a.s) buyurdular:

"Bir gün babamın yanına vardım Babamın Medine halkının fakirleri arasında 8 bin dinarı taksim ettiğini gördüm. Ve 11 nüfuslu bir ailenin hepsini kölelikten azat ettiğini gördüm"

b) Hasan b. Kesir şöyle naklediyor:

"Ben Ebu Cafer Muhammed b. Ali (a.s)'ın yanına giderek kendi fakirliğimi ve kardeşlerimin bana karşı yaptıkları cefaları Ona şikayet ettim. O Hazret buyurdular: Senin zenginliğinde seninle ve fakirliğinde seni terkeden kardeş ne kötü bir kardeşdir. Daha sonra kölesine emir verdi küçük bir kiyse getirdi ve onun içinde yedi dirhem vardı bana vererek buyurdu al bunu, bittiğinde bana haber ver.

c) Ömer b. Dinar Abdullah b. Ubeyd diyorlar ki, Muhammed b. Ali (a.s)'ın yanına her gittiğimizde O bize hediye, para veya elbise, bunu siz gelmeden sizin için ayırmıştım." buyuruyordu.

d) Süleyman b. karan diyor ki: "Ebu Cafer Muhammed b. Ali (a.s) bazen 500, 600 veya 1000 dirhem ödünç olarak bize bağışta bulunuyordu. Ve hiç bir zaman kardeşlerine göndermekten veya görüşme talebinde bulunanlara hediye vermekten yorulmuyordu."

e) Selsi (O Hazretin kadın kölesi) şöyle anlatıyordu: Hazretin kardeşleri ve dostları onun evine geldiklerinde onları iyi yemeklerle ağırlayıp onlara güzel elbiseleri hediye vermeden geri göndermezdi. Ben ise ona. Efendim birazda bunlardan sizde alın diyordum. O ise, dostlara ve kardeşlere hediye vermedikçe bu dünyanın hiçbir iyiliği olmaz. Daha sonra Selemini ekleyerek diyor ki; "O Hazret 500,600 veya 1000 dirhem dostlarına hediye veriyordu.

- Miftah'ul Mesail.

- Tuhaful Ukul.

- Bihar'ül Envar c. 46 bab Mekarim-ü Ahlakihi ve Siretihi.

- İrşad-i Mufid Fezail-u İmam Bakır (a.s).

- Geçen kaynak ve Menakib-i Ali-i Ebu Talip, c. 3.

- Geçen iki kaynakla birlikte Bihar'ül Envar, c. 46.

İmam Bakır (a.s) din kardeşleriyle oturmaktan hiç bir zaman rahatsız olmazdı ve buyururlardı;

kardeşinin seni ne kadar sevdiğini bilmek istiyorsan kendinin Onu ne kadar sevdiğine bak.

Hiç bir zaman Onun evinden dilenci kelimesi işitilmedi. Buyururlardı. Onları en güzel isimleriyle sesleyin.

Bunlar O Hazretin halka karşı çeşitli üstün davranışlarının bazı örnekleridir. Bu örnek davranışının gerçek değerinin, şu noktayı aziz okuyucuların dikkati nazara almaları ile anlaşılması mümkündür ki, İmam Bakır (a.s) maddi ve ekonomi bakımdan fazla zengin bir durumda değildi.

Nitekim İmam Caferi Sadık (a.s) şöyle buyurmuşlardır:

"Babam kendi ailesinde herkesten daha fakir ve herkesten daha fazla masrafı vardı. Buna göre İmam Bakır (a.s)'ın benzeri cesaretleri ve o büyük zorlukları aşması gerçekte onun büyük bir servete sahip olduğundan değil, bilakis Hazretin bütün bu işleri sınırlı ve az bir varlıkla yapmış olmasındandır. Ama o büyük zatın görüşüne göre fakirlik hiç bir zaman insanı böyle işleri yapmaktan alı koymamalıdır.

İmam (a.s) bu davranışlarıyla halka musallat olan yoksulluk sıkıntısını azaltmak, özellikle zalim hakimlerin baskıya dayalı siyasetlerinden dolayı halkın geneline ve bilhassa Ehl-i Beyt (a.s) taraftarlarına yüklenen zorlukları en asgari düzeye indirmektir.

Bu konuda o Hazretin en üstün sloganı büyük babası Hz. Resulullah'ın (s.a.a) bu güzel sözü idi, şöyle buyurmuşlar: "Bu zor iş üç şeydir: Mal ve servette dostlarla birlikte olmak, insanın din kardeşinin kendisi üzerinde olan haklarını ödemesi ve her an ve her işte Allah'ı anmak. İmam Bakır (a.s)'ın, mümin taraftarlarına en güzel davranış örneklerini öğretmeyi çok isterdi,

Hazretin öğütlerinden bazı örnekler:
Dünya ve Ahirette üç şey iyi sayılmaktadır:

- 1- Sana sitem edeni affetmen.
- 2- Seninle dostluk ilişkisini kesen biriyle bağlılık oluşturmak.
- 3- Bilinçsizlik yüzünden sana kötü davrananlara sabırla davranmak.

Kim Müslüman kardeşine yardım etmezse veya onun ihtiyacını gidermek için -ister giderilsin ve isterse giderilmesin- çalışmazsa öyle muhtaç bir hale düşer ki ondan hiç bir fayda göremez üstelik büyük bir günaha da düşmüş olur. Allah'ın rızasını kazanmak için her kul malını

harcamakta cimrilik yaparsa onun kaç katını Allah'ın hışmı için masraf edecektir.

- A'yan'uş Şia, c. 4, s. 12.

- İrşad-i Şeyh Müfid.

- Tuhaful Ukul, aynı kaynak.

Hazretin En Üstün Ahlaki Yönlerinden Birisini Hatırlatalım
Hristiyanlardan birisi Hazret'e çirkin bir söz söyleyerek. Şöyle dedi:

H-Sen Bakara mısın? (öküz)

İ-Buyurdu ben Bakırım (yani ilmi ayıran).

H- Sen aşçı bir kadının oğlusun. Buyurdu: Evet annemin mesleği aşçılıktı.

H- Sen siyah ve kötü bir kadının oğlusun.

İ-Buyurdu: "Eğer sen doğru söylüyorsan Allah seni affetsin.

Bu Hristiyan kişi İmam Bakır (a.s)'ın azamet ve üstünlüğünü ve kendi hak dininde sabit olduğunu görünce O Hazretin huzurunda Müslüman oldu.

İmam Bakır (A.S)'ın Fikir Hazinesi

Masum İmamlar (a.s)'ın her birinin yaratılış özelliklerinde bulunan şartlar ve sebepler ilahi dinin gerektirdiği bir şekilde onun ameli ve fikri çerçevesi içerisinde bulunmaları o büyük zatların her biri üstün İslami dereceye ve kişiliğe sahip olmalarına sebep olmuştur.

Buna göre masum İmamlar her zaman fikri ve ameli faaliyetlerde İslam risaletinin ve kutsal ideallerinin gerçek takipçileridirler bunun için hidayetçi İmamlar hakkın gizli olan sırlarının gerçek barınaklarıdır. Başkalarına davranışlarında ve iş bakımından ilahi Şeriatın canlı örnekleridirler.

Daha önce hatırlattığımız gibi İmamların bazıları ya direkmen Hz. Peygamber (s.a.a)'in eli altında yetişmişler, Hz. Ali (a.s) gibi. Kendisi Hz. Peygamberin eli altında yetiştiği gibi diğer İmamlar da İmam Ali (a.s)'ın veya kendisinden önceki bir İmamın terbiyesi altında yetişmişlerdir. Ama o büyük zatlar ilmi yönden böyle değiller.

Çünkü İmamların her birinin ilmi yönden de kendisinden önceki İmamdan aldıklarına ve kendisinden önceki İmam tarafından özel terbiye edilmelerine ve eğitilmelerine rağmen, her asrın, her zamanın ve her ortamın kendine özel ilmi ve fikri zorlukları vardır. İmamlar (a.s) yaşantılarında bu gibi değişik ortamların etkisi altında kalmışlardır.

Kendi ilmi yeterliliklerinin yanı sıra bir önceki İmamdan almış oldukları ilimden de yararlanmışlardır. Diğer bir deyimle İmamların her birinin ilmi iki unsurdan kaynaklanmaktaydı.

1- Kendisinden önceki İmamlardan aldığı bilgiler.

2- Kendi asrının değişik ortam, şartlar ve hadiselerinden elde edilen tecrübeler.

Bu gerçek, bir çok hadiste açıklanmıştır. Ve o Liderlerin hayatlarında pratik olarak görülmektedir. Tarih boyunca bir konuda dahi ister dini ve ister ilmi konularda olsun İmamların her hangi birine, her ne soru yöneltilmişse onlar cevabını vermişlerdir.

- Menakibi Al-i Ebu Talip c. 3, A'yan'uş Şia, c. 4.

Temiz ve tahir İmamlar kendi hayatları boyunca hiç bir konuda yanlış veya hata yapmamışlardır.

İmam Bakır (a.s)'ın mümtaz ilmi yapısını ve O Hazretin üstün düşüncelerinin örneklerini vermeden önce bu noktaya değinmemiz daha uygun olur. İmam Bakır (a.s) fikri konularda çok derin düşünceli idi. Akide, fıkıh.

Tefsir, Hadis ve diğer bütün ilimlerde üstün bir bilgiye sahipti. Kendi asrında yaşayanları, gelecek nesilleri hayrete düşürecek ilmi bir dereceye mazhar olmuştu. Abdullah b. Ömer b.

Hattab'tan birisi bir soru sordu, Abdullah ona cevap vermedi ve o şahsı İmam Bakır (a.s)'a gönderdi ve o gencin yanına git dedi. Ve ondan sor beni de Onun verdiği cevaptan haberdar et.

O şahıs İmamın (a.s) yanına yaklaşıp sorusunu sordu ve acele cevabını aldı Abdullah'ın yanına dönerek cevabı ona da anlattı. Abdullah o kişiye yönelerek, onlar bilgin ve alim bir ailedendirler diye söyledi.

Abdullah b. Ata-i Mekki diyor ki:

Hiç bir zaman hiç bir alimi Muhammed b. Ali'nin karşısından başka, diğer bir alimin karşısında kendini o kadar hakir ve aşağı gördüğünü görmedim. Ben kendim şahit oldum ki hakem b. Uteybe halkın gözünde o üstün makam ve mertebeye sahip birisi, olmasına rağmen Muhammed b. Ali'nin karşısında, kendi hocası karşısında diz çöken çocuklar gibiydi.

Yukarıda O Hazretin üstün ilmi özellikleri hakkında ilim ve irfan ehlinin bazı düşüncelerini naklettik.

Burada O Hazretten hatıra kalan kendilerinin değerli hazinelerini sunacağız inşaallah. İbret almamıza kendi inanç ve düşüncelerimizin düzelmesine ve fazilet dolu bir toplum olmasına vesile olur.

1- Ömer b. Ubeyd - Maturidi mezhebin liderlerin den birisidir - İmam (a.s)ı denemek amacıyla O Hazretten şöyle sordu: "Canım sana feda olsun Allah'ın (c.c) bu ayetten maksadı nedir ki buyuruyor "O kafir olanlar görmediler mi kapanan gök ve yeryüzünü biz açtık bu ritk (kapatmak) ve fitk-(açmak) ne demektir? İmam (a.s) buyurdular: Gökyüzü kapalıydı yağmur yağmıyordu.

Yer yüzü kapalıydı hiç bir yeşillik ondan yeşermiyordu. Allah (c.c). gökyüzünü açtı, sonra yağmur yağdı ve yer yüzünü açtı, sonra yerde otlar yeşerdi. Ömer bunu işitince sustu ve hiçbir söz söylemedi, başka bir zaman, tekrar İmam (a.s)'ın huzuruna gelerek şöyle dedi: Canım sana feda olsun bu ayet ayet yazılacak hakkında beni aydınlatınız. (Benim gazabıma tutulanlar helak olacaklar) İmam (a.s) şöyle buyurdular: "Ey Amr, bu ayetteki gazaptan maksat azaptır, bunlar Allah'ın yaratıklarıdır ki bir hadiseyi gördüklerinde rahatsız oluyorlar ve hırslanıyorlar aynı şekilde olayların meydana gelmesiyle durumları değişir, sevinç ve hırslanmanın

.- Menakibi Al-i Ebu Talip c. 3 ve Ayan'uş Şia
